

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dátumu o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ul. č. 15.

Telefon: József 12-97.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplatné:
na rok K 20—
na pol roka K 10—
na štvrt roka K 5—
na mesiac K 1 75

Do Nemecka i
Srbska ročne
24 korún. Do
ostatného cu-
dzozemského i do
Ameriky ročne
32 korún. —

Ročník V. Číslo 216

BUDAPEŠŤ, v sobotu, 12. decembra 1914.

Jednotlivé čísla po 6 hal.

Z bulharskej politiky.

Posledná debata v bulharskom sobraní osvietila jedno-druhé, čo nám bolo neznáme. Menovite to, že v Bulharsku je posiaľ silná strana rusofilská, ktorá čaká uskutočnenie národných túžieb (privtelenie Macedonie a Drinopolu ku Bulharsku) od Ruska a že takzvané nemcofilske strany to isté chcú docieľiť pomocou našej monarchie a Nemecka. Neutralita, to jest nezasiahnutie do terajších bojov v Európe je len prostriedok politický a nie žiadna mierumilovnosť. Bulhari sa naučili politizovať od Rumunov, ktorí zväčšili svoje územie nekrvavým spôsobom.

Pražský „Čas“ priniesol nedávno o tom veľmi zaujímavú informáciu:

„Adresná debata v bulharském národnom sobraní měla velmi klidný a věcný průběh. Oposice, která až na ortodoxní (těsné) socialisty postupuje svorně, předem se připravila, tak že řeči jejich řečníků zněly souladně nejen pokud jde o vlastní stanovisko k bulharské zahraniční politice, nýbrž také pokud jde o poměr k vládě. Základní nota všech řečí byla *neutralita*, loyální a upřímná neutralita vůči oběma válčícím skupinám. V tom vlada a oposice byly za jedno. Také v jiném bodu se shodly, že neutralita nesmí být cílem, nýbrž prostředkem k uskutečnění bulharských národních ideálů, t. j. znovudobytí území ztraceného druhou balkánskou válkou. Aby toho bylo dosaženo, je potřeba vejíti ve styk s velmocemi, které mohou dopomoci Bulharsku k uskutečnění toho ideálu. V tom arciž nastaly jisté odchylky ne tak mezi vládou a oposicí jako spíše mezi jednotlivými stranami. Střední ne-strannou cestu zastávali ministerský předseda dr. Radoslavov a vůdce širokých socialistů Sakazov. Tito doporučovali, aby bylo vyjednáváno se všemi velmocemi o splnění požadavků Bulharska. Proti tomu stála dvě protichůdná křídla: pravé, zastoupené vůdcem stambulovské strany, tvořící část vládní většiny, drem Genadievem, který se přimlouval, aby Bulharsko své ideály uskutečnilo pomocí Rakousko-Uherska a Německa, a levé opoziční křídlo, zastoupené zemědělskou, radikální, národní, demokratickou a progresivní stranou (Stambolijski, Canov, Teodorov, Malinov a dr. Danev), hájilo názor, že Bulharsko má hledat podporu toliko u trojdomových mocností. Mimo všechny tyto směry stojí teoretičtí ortodoxní socialisté, kteří hlásají balkánskou konfederaci. Jak je z toho vidět, rozdíl mezi vládou a oposicí v zásadě není valný; a formulace: centrum, levé a pravé křídlo pro tento poměr je celkom správná. Kromě toho odchylky v názorech jednotlivých stran byly přeneseny v šetrné formě a bez vášni, tak že veřejnost měla dojem, že nastalo sblížení mezi vládou a oposicí. Následkem toho požadavek koncentračního ministerstva stával se možnějším a přirozenějším. V poslední chvíli však dr. Radoslavov porušil tento soulad slovní urážkou „nedůstojné“, kterou vrhl v tvář celé oposicí. Tak došlo v závěrečné schůzi při deklaraci dra Radoslavova ke konfliktu osobního rázu, který ještě není urovnán. Ve veřejnosti a v tisku bulharském neočekávaný výstup dra Radoslavova vyvolal velké překvapení a všelijak se komentuje. Myslí se, že dr. Radoslavov schválně urazil oposicí, aby zne-možnil utvoření koncentračního kabinetu, ke kterému by následkem ideového sblížení mezi

vládou a oposicí muselo dojít, a to tím spíše, ježto opoziční strany v porovnání s vládními stranami mají v sobraní většinu. Vláda dra Radoslavova držel se u vesla pomocí hlasů tureckých poslanců z nových krajů, kteří by v případě nějaké nacionální bulharské akce odpadli. Některé opoziční listy jdou tak daleko, že výstup dra Radoslavova připisují cizím vlivům, kterým by nebyla vhod dohoda mezi vládními a opozičními stranami. Ať konflikt byl vyvolán z jakýchkoliv důvodů, jisto je, že je rázu vnitřně politického a že nebude mít vliv na *přísnou a loyální neutralitu Bulharska*.“

Vojna.

Severné bojište.

Úradná zpráva, vydaná 9. decembra na poludnie:

V západnej Haliči naša ofenzíva ešte trvá. V Poľsku na južnej fronte je pokoj. Na okolí Pietrkova neprestajné nápady nepriateľa ako vždy i teraz sa maria na húževnatosti spojencov.

V poslednom týždni len naše vojsko zajalo tu 2800 Rusov.

Hore vyššie na sever Nemci so zdarom pokračujú vo svojich operáciach.

Generálmajör Höfer.

Nemecká úradná zpráva, vydaná 9. decembra predpoludním.

Z Východného Pruska niet novej zprávy. V severnom Poľsku naše vojsko stojí v blízkom dotyku s Rusmi, ktorí sa východne od rieky Miagy rozložili vo veľmi opevnenej pozícii.

O Lovič trvajú boje ďalej.

V južnom Poľsku rakúsko-uhorská armáda spolu s nemeckou prešli do novej ofenzívy.

Hlavné vodcovstvo.

Úradná zpráva, vydaná 10. decembra na poludnie.

V Poľsku na našej fronte bol včera pokoj. Jediný nápad, ktorý Rusi na nás v noci urobili juhozápadne od Novoradomsku, sme odrazili.

V západnej Haliči s oboch strán boli do boja postavené veľké sily. Tu sme doteraz viac než 10 tisíc Rusov zajali. Bitka ešte trvá.

V Karpatoch podarilo sa nám následkom našich operácií zpätzaujať značnú časť nášho územia.

Generálmajor Höfer.

Nemecká úradná zpráva, vydaná 10. decembra predpoludním.

Východne od Mazúrskych jazier bojuje len delostrelectvo.

V severnom Poľsku na pravom brehu Visly jedna z našich čiat útokom zaujala obec Przasnys. Chytili sme 600 Rusov a ukoristili dakolko strojových pušiek.

Od Visly na ľavo pokračujeme v ofenzíve.

V južnom Poľsku sme nápady Rusov odrazili.

Hlavné vodcovstvo

Dňa 9. decembra na poludnie vydaná bola nasledujúca poloúradná zpráva:

Dľa zpráv, ktoré došli tunajším úradným miestam, nepodarilo sa nové vtrhnutie Rusov do Zemplínskej. Ruské čaty pochodujúce smerom na juh, vojsko naše zastavilo a zatlačilo. Prenasledované našimi silami, Rusi sa ufahujú a sú až ku hraniciam zatlačení. Aj v stolici šariskej je ruský postup už zasta-

vený. Na pohraničnom pásme berežskej stolice zjavy sa včera nepatrné sily ruské, ktorým sa naše vojsko s úplným úspechom protipostavilo a Rusi sa hneď po prvej srážke za hranice utiahli. Úradne už oznámený pokus vtrhnutia do marmarošskej stolice bol pri Tornyi odrazený.

Košice, 9. decembra. Pod dojmom udalostí v Haliči aj zo Šariša sa utiahli Rusi bez boja. Položenie v severnom Uhorsku riadi sa dľa udalostí v Poľsku, prirodzene ku nášmu prospechu. Posledný zbytok ruských čiat v Šariši je južne od Bardijova na ústupe a stojí zoči-voči nášmu vojsku.

Amsterdam, 9. decembra. (P. L.) Z Petrohradu oznamujú: Zpráva ruského generálneho štábu končí slovami: Pre Nemcov prajný výsledok bitky pri Lovici a Lodzi bol výsledkom toho, že Nemci mohli vystanoviť šesť armádnych sborov a päť jazdeckých divízií z čiasťky pritiahnutím zo západu, z čiasťky novosformovaním, a tak mohol nepriateľ v nápadoch až po 5. december pokračovať. Potom boli prinútení sa zastaviť a po ťažkých ztratách nepriateľ zastavil aj ďalšiu ofenzívu. Rakúsko-uhorské vojsko je teraz na čiare južne od Czenstochovej zatlačené na miesto južne od Krakova, kam dirigovaná bola aj čiasťka nemeckého vojska. Nemci znovu sa pokúsili Rusov obkolesiť, ale ruské posily, ponač most bol vyhodенý do vetrija, pod dobre udrzovaným ohňom pechoty prebrodily riekú a útokom zaujaly okolité výšiny.

Zpráva teay zamlčuje zaujatle Lodzu.

Köln, 8. decembra. Dľa „Köln. Ztg.“ je ruská ofenzíva až do základu otrášená, položenie, ktoré ďakovať sa má neodolateľnej síle bočnej ofenzívy Hindenburgovej. Ako sa bude môcť ruská miliónová armáda ešte na dlhší čas pohybovať a stravovať, keď na ňu i zo severu i zo západu nepriateľ tlačí, to sa ani predstaviť nedá. Len ohromné a zúfalé napnutie síl alebo všeobecný ústup môže ruskú armádu z tohoto položenia oratovať, oboje ale bude stáť desné obete.

„Bud. Tud.“ oznamuje z Genfu: Od dvoch dní niet žiadnych zpráv s ruského bojišťa. V Paríži už od päť dní marne čakajú na oznámené ruské zprávy o víťazstvách. Ruský generalissimus, veľkokňaz Nikolajevič, poslal všetkých vo fronte sa zdržujúcich ruských a cudzozemských válečných zpravodajcov do Petrohradu, ešte aj anglických.

Južné bojište.

Úradná zpráva, vydaná 9. dec. (Došla opozdeno 10. dec. na poludnie.)

V Srbsku jedna čiasťka nášho vojska južne od Gorného Milanovacu natrafila na silného nepriateľa a nemohla docieľiť úspechu; aby sme nepriateľom započatému protinápadu vyhnuli, jednotlivé čiasťky nášho vojska rozložili sme v prajnejšie ležiacich odsekoch terénu.

Južne od Belehradu naša ofenzíva napreduje. Dňa 8. decembra sme ukoristili v celku dvadsať diel a jeden reflektor a padlo do našich rúk mnoho zajatcov.

Viedeň, 9. dec. „Pol. Corr.“ oznamuje: Ako známo, srbská armáda hneď od počiatku svojho ústupu sleduje tú metódu, že pred ich vyprázdnením plieni a páli vlastné obce. Teraz sú tu už podrobné zprávy, čo toto súhlasne potvrdzujú. Naše vojsko našlo totiž obce Krupanj, Zavlaku, Kamenicu a Valjevo vyplienené, zničené a vypálené. Naša vojenská vrchnosť s podajednými pozosta-

